

Η άλλη θεώρηση για την υγεία

Κοινωνική ασφάλιση

Δημοκρατική Πανεπιστημονική Κίνηση Γιατρών (ΔΗΠΑΚ)

Άννα Κήτα

(μέλος Δ.Σ. Ι.Σ.Θ.)

Σημαντική κατάκτηση των αγώνων των εργαζομένων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, στις αρχές του 20ού αιώνα ήταν η θεμελίωση του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος.

Οι εργαζόμενοι κατακτώντας στον ένα ή στον άλλο βαθμό μόνιμη και σταθερή εργασία, κατακτούσαν και το δικαίωμα στην υγεία, στη συνταξιοδότηση, την καθιέρωση κατώτερων ορίων συνταξιοδότησης ανάλογη μιας αξιοπρεπούς επιβίωσης, μείωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης, αναγνώριση βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών, άδειες μητρότητας, ασθενοείας, ανάπαυσης, επιδόματα αναπηρίας.

Παρ' όλες όμως τις κατακτήσεις παρέμεινε ένα κενό, μια αναντιστοιχία μεταξύ των επιτευγμάτων της επιστήμης και της τεχνολογίας σε σχέση με την κάλυψη των σύγχρονων ανθρώπινων αναγκών. Και ενώ η προσπάθεια θα έπρεπε να κατατείνει στο γεφύρωμα της αναντιστοιχίας, το 1992 έγινε απόπειρα οπισθοδρόμησης με την ιστορική συνθήκη του Μάαστριχτ.

Σ' αυτήν χάριν της «ανταγωνιστικότητας» αποφασίστηκε πως πρέπει να μειωθεί το μισθολογικό (!) και μη μισθολογικό κέρδος της εργασίας (!), δηλαδή η κοινωνική ασφάλιση, το κράτος πρόνοιας. Αυτό σήμανε αύξηση των κερδών των ολίγων και οικονομικά ισχυρών, με ταυτόχρονη πτώχευση των πολλών και οικονομικά αδυνάτων, συλλήβδην όλων των εργαζομένων σε δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, των αυτοαπασχολούμενων, των γυναικών και νέων που ιδιαίτερα πλήττονται από την ανεργία, των ανέργων, των μερικώς απασχολούμενων.

Στην αυγή λοιπόν του 21ου αιώνα τη μόνιμη και σταθερή εργασία διαδέχεται η εκ περιτροπής ανεργία, οι ελαστικές μορφές εργασίας (χρόνια αναμονή για ειδικότητα, επικουρικοί γιατροί, συμβασιούχοι, εργαζόμενοι στον ιδιωτικό-επιχειρηματικό τομέα ανασφάλιστοι, άμισθοι επιστημονικοί συνεργάτες και ό,τι άλλο άτυπο). Όλα τα παραπάνω έχουν άμεση σχέση και σύνδεση με την κοινωνική ασφάλιση, η οποία απειλείται.

Τη συνθήκη του Μάαστριχτ έρχονται να συ-

μπληρώσουν μια σειρά αποφάσεις, της Λισσαβόνας, της Βαρκελώνης, της Στοκχόλμης, με νόμους σε εθνικό επίπεδο (2084, 2676, 3029/2002) από τις διαδοχικές κυβερνήσεις (1992-2007) με στόχο την εφαρμογή της συνθήκης.

Έτσι λοιπόν, λόγω της μείωσης του μισθολογικού κέρδους (!), οι εργαζόμενοι βρίσκονται αντιμέτωποι με εξευτελιστικά μισθολόγια σε σχέση με την ακρίβεια που καλπάζει, χάνοντας πάνω από 30% της αγοραστικής τους δύναμης. Στο σημείο αυτό θα αντέτεινε κανείς πως τα παραπάνω είναι υπερβολικά, αφού υπάρχει και παραοικονομία. Όμως στο βαθμό που αυτή υπάρχει θα μπορούσε να ελεγχθεί και να παταχθεί εάν υπήρχε πολιτική βούληση και κοινωνικός έλεγχος.

Ένα σύστημα αξιών που σχετίζεται με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και υπόσταση δεν μπορεί να ευδοκιμήσει σε έδαφος υπερκέρδους και εκμετάλλευσης, σε ένα έδαφος ανταγωνιστικότητας, που διαφθείρει δωροδοκώντας συνειδήσεις και κάνοντας συνενόχους.

Σε σχέση με τη μείωση του μη μισθολογικού κέρδους (!), δηλαδή την κοινωνική ασφάλιση, έχουμε την αφαίρεση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων και συγκεκριμένα στον κλάδο Υγείας, τη γιγάντωση του επιχειρηματικού τομέα (ο τζίρος των ιδιωτικών επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 134% την περίοδο 1997-2004), τη συρρίκνωση και υποβάθμιση του δημόσιου τομέα (τα έσοδα των Δημόσιων Νοσοκομείων το 1999 προέρχονταν σε ποσοστό 76% από τα νοσήλια και σε ποσοστό 8,19% από τον κρατικό προϋπολογισμό. Το 2006 τα αντίστοιχα ποσά έφθασαν στο 82% και 3,5%). Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα οι ιδιωτικές δαπάνες για την υγεία να εκτιναχθούν από το 42% στο 57%. Η κατάσταση επιδεινώνεται με τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), που αποσκοπούν στην ακόμη μεγαλύτερη παροχή προνομίων σε όφελος των επιχειρηματιών. Κάτι ανάλογο δρομολογήθηκε και για την πρόληψη και πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας με τον Καποδίστρια 2 (τη λεγόμενη αποκέντρωση), όπου οι λεγόμενες μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, δήμοι και επι-

χειρήσεις ετοιμάζονται να δραστηριοποιηθούν εμπορευματικά σε βάρος των εργαζομένων.

Για την άρση του δικαιώματος του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος επιστρατεύτηκαν επιχειρήματα αναπόσπαστα, αναξιόπιστα, αφερέγγυα, που δεν αντέχουν την παραμικρή κριτική προσέγγιση και διερεύνηση.

Ποια αναλογιστική μελέτη θα επιβιώσει όταν ισχυρίζεται ότι το ευρωστώτερο ταμείο του ΤΣΑΥ (γιατροί, οδοντίατροι, κτηνίατροι, φαρμακοποιοί), όπου υπάρχει αναλογία ενός συνταξιούχου προς 5,5 εργαζόμενους που πρέπει να μειώσει τις συντάξεις για τους νέους συναδέλφους από τα 1.200-1.700 ευρώ στα 440 ευρώ!!! Σε ποια ηλικία ο νέος συνάδελφος θα πάρει σύνταξη με την ανεργία και τις ελαστικές μορφές εργασίας; Εργασία και συνταξιοδότηση είναι μεγέθη αλληλένδετα.

Τα αποθεματικά του Ταμείου παγιδεύτηκαν σε μετοχές και ομόλογα κατά τα δύο τρίτα και απέφεραν τεράστια κέρδη σε βιομηχανία και τραπεζικό σύστημα χωρίς αντίκρισμα για τους εργαζόμενους που συνεισφέρουν στο Ταμείο.

Ποσό πάνω από το αποθεματικό του Ταμείου οφείλει ο επιχειρηματικός τομέας σε αυτό, χωρίς κωρύσεις.

Την ίδια τύχη ως προς τα αποθεματικά είχαν και άλλα ταμεία με αποτέλεσμα τα αντισφαλιστικά μέτρα και οι αρνητικές παρενέργειές τους να έχουν καθολική επίπτωση σε όλους τους εργαζόμενους, χωρίς εξαίρεση.

Η μακροχρόνια λεηλασία των αποθεματικών πρέπει να αποκατασταθεί και όχι να δίδεται άφεση αμαρτιών στους υπεύθυνους, οι οποίοι μάλιστα είναι αυτοί που προτείνουν σήμερα την αφαίρεση των ασφαλιστικών μας δικαιωμάτων.

Οι νέοι γιατροί κάτω από αυτό το ανασφαλές κλίμα και ορίζοντα ωθούνται στην ιδιωτική ασφάλιση, που δεν είναι φερέγγυος εγγυητής ασφάλειας, δεδομένου ότι κολοσσιαίες ασφαλιστικές εταιρείες στην Αμερική κατέρρευσαν σαν χάρτινοι πύργοι τη στιγμή της ωρίμανσης της συνταξιοδότησης.

Οι αριθμοί συγκλονίζουν. 18.000 Αμερικανοί πολίτες πεθαίνουν κάθε χρόνο λόγω έλλειψης ιατρικής βοήθειας. 47.000.000 είναι εντελώς ανασφάλιστοι.

Το επιχείρημα της μη βιωσιμότητας των ασφαλιστικών ταμείων λόγω αύξησης του προσδόκιμου χρόνου ζωής σε άνδρες και γυναίκες είναι απάνθρωπο, γιατί θέλει να παρατείνει το όριο ηλικίας της συνταξιοδότησης πέραν των αναγνωρισμένων βιολογικών ορίων και αντοχών, χρησιμοποιώντας τον αδόκιμο όρο «ενεργός γήρανση».

Ο ισχυρισμός της ανταποδοτικότητας της κοινω-

νικής ασφάλισης πέρα και έξω από κάθε διαχειριστική οικονομική και λογιστική λογική, είναι ζήτημα κοινωνικό, αναφαίρετο δικαίωμα κάθε πολίτη που σε όλη του τη ζωή παράγει έργο και πλούτο, αυξάνει ετήσια το ακαθάριστο εθνικό προϊόν κατά 4%, πληρώνει καθημερινά άμεση και έμμεση φορολογία και άρα χρέος και καθήκον της πολιτείας είναι να του προσφέρει κοινωνική ασφάλιση αντίξια της παραγωγής του και των σύγχρονων αναγκών του.

Μπροστά σε αυτή τη διαμορφωμένη κατάσταση προτείνεται «κοινωνικός διάλογος» για την προώθηση των αντισφαλιστικών μέτρων και αποκαλούνται οι εργαζόμενοι κοινωνικοί εταίροι. Όμως πρόκειται για υποκρισία και εμπαιγμό. Οι εργαζόμενοι απλώς παράγουν και στη συνέχεια αποξενώνονται από τα προϊόντα της εργασίας τους τα οποία εξ ολοκλήρου καρπώνονται οι οικονομικά ισχυροί. Ο εγκάλων, εάν είχε την πρόθεση και τη βούληση να εφαρμόσει θετικά για τους εργαζόμενους μέτρα, θα τα εφάρμοζε χωρίς διάλογο, αφού θα ήταν συμφέροντα προς αυτούς και δεν θα προέκυπτε ρήξη και σύγκρουση.

Καλεί λοιπόν σε διάλογο για να καλλιεργηθούν αυταπάτες και εφησυχασμός, να μπλοκαριστούν, να καθυστερήσουν οι εργαζόμενοι να αντιδράσουν.

Οι «μεταρρυθμίσεις» στο ασφαλιστικό είναι πολιτικές επιλογές, που στον διάλογο δεν πρόκειται να παρεκκλίνουν της κατεύθυνσής τους όπως καθημερινά διακηρύττεται από κυβερνητικά χείλη και επιβεβαιώνεται με την αδυσώπητη σιωπή της μείζονος αντιπολίτευσης.

Απλά αναζητείται στον διάλογο συναίνεση και συνηγορία στο στρατηγικό πρόγραμμα των «μεταρρυθμίσεων», μέσω των συνδικαλιστών.

Πρόσφατο παράδειγμα η Ιταλία, όπου μέσω των διαμεσολαβητών του συμβιβασμένου συνδικαλισμού, οι εργαζόμενοι αποδέχτηκαν την αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης, τις ελαστικές μορφές απασχόλησης, τη μείωση των συντάξεων, την απλήρωτη υπερωρία.

Κάτι ανάλογο επιχειρείται και στη χώρα μας. Γι' αυτό συνάδελφοι χρειάζεται επαγρύπνηση, δημιουργία ενός μετώπου που αταλάντευτα και χωρίς παλινωδίες θα μάχεται για την υπεράσπιση και διεύρυνση των ασφαλιστικών μας δικαιωμάτων. Χρειάζεται απόρριψη του «κοινωνικού διαλόγου», αγωνιστική στάση προκειμένου να αλλάξει ο συσχετισμός δυνάμεων σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο, σε όφελος των εργαζομένων.

Θεσσαλονίκη 15/11/07